

CANLLAWIAU AR GYFER SYSTEMAU TCC YN NYFED-POWYS AR GYFER EIDDO TRWYDDEDIG

COMISIYNYDD
HEDDLU A THROSEDDU
DYFED-POWYS
POLICE AND CRIME
COMMISSIONER

Heddlu Police
**DYFED
POWYS**

	Tudalen	
1	Cyflwyniad	3
2	Beth yw Gofyniad Gweithredol?	3
3	Safon Systemau	5
4	Camerâu	5
5	Monitorau	6
6	Recordio Delweddau	7
7	Delweddau Recordio Digidol	7
8	Ansawdd Delweddau	7
9	Cadw Delweddau	8
10	Stamp Amser a Dyddiad:	8
11	Diogelwch Offer	8
12	Arwyddion	8
13	TCC a'r Ddeddf Diogelu Data	9
14	Comisiynu	9
15	Hyfforddiant/Rheoli Systemau	9
16	Cymorth Rheoli/Gwasanaethu	10
17	Cyfrifoldebau Cyfreithiol	10
18	Rhestr Wirio – Lleoliadau Camerâu	11
19	Rhestr Wirio Gosodiadau	12

Heddlu Dyfed-Powys

Systemau TCC mewn Eiddo Trwyddedig

1. Cyflwyniad

Bwriedir i'r ddogfen hon ddarparu'r fanyleb perfformiad **leiaf** ar gyfer gosod system TCC, neu ddiweddarau system bresennol, mewn eiddo trwyddedig. Y prif amcanion ar gyfer gosod system TCC o fewn amgylchedd o'r fath yw -

- Ceisio dylanwadu ar ymddygiad cwsmeriaid.
- Diogelu staff ac eiddo.
- Lle y bo angen, darparu tystiolaeth glir o ddigwyddiad er mwyn cynorthwyo ag erlyniad dilynol.

Rhaid cyflogi cwmni â chymwysterau addas i lunio a gosod y system er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth – cwmni â thystysgrif SSAIB neu NSI Aur.

Rhaid rhoi manyleb system a gofyniad gweithredol i Awdurdod Trwyddedu a Swyddog Trwyddedu Heddlu Dyfed-Powys.

2. Gofyniad Gweithredol

Beth yw Gofyniad Gweithredol?

Yn ei ffurf symlaf, mae Gofyniad Gweithredol (G.G.) yn gwneud i'r darllenwr holi cyfres o gwestiynau syml -

- Pam ydw i'n gosod system TCC?
- Beth ydw i eisiau iddi wneud?
- Ble ddylwn i osod camerâu?
- Sut ddylwn i recordio'r delweddau?

- Mae Canolfan y Swyddfa Gartref ar gyfer Technoleg a Gwyddoniaeth Gymhwysol (CAST) yn cynghori y dylid defnyddio'r fethodoleg rhestr wirio Gofyniad Gweithredol.

Pan mae cleient yn contractio gosodwr i lunio system TCC, bydd angen gwybodaeth benodol ar y gosodwr er mwyn creu manyleb ar gyfer system effeithiol. Mae'n annhebygol y bydd gan y cleient wybodaeth dechnolegol ddigonol er mwyn nodi pa offer sydd angen.

Mae'r defnydd o ymagwedd Gofyniad Gweithredol yn symleiddio'r broses ac yn lleihau'r cyfleoedd ar gyfer dryswch a all arwain at osodiad nad yw'n cydymffurfio.

Dylai'r Gofyniad Gweithredol ateb y cwestiynau canlynol –

Pwy a/neu ble sydd angen gwylio?

- Cwsmeriaid a staff.
- Lleoliadau o fewn yr adeilad (tu mewn/tu allan).

Pa weithredoedd sy'n destun pryder?

- Achosion o anrhefn.
- Ymosodiadau.
- Lladrad eiddo.
- Difrod i eiddo.
- Gwerthu cyffuriau.
- Camddefnyddio cyffuriau.
- Gweithredoedd amheus.

Pam fod angen gwylio'r gweithredoedd hyn?

- Monitro ymddygiad.
- Adnabod trosedd wyr.
- Cyflwyno tystiolaeth o ddigwyddiadau (a all gael ei defnyddio yn y Llys).

Ansawdd Llun

Mae ansawdd y delweddau sy'n cael eu recordio'n hollbwysig. Gan hynny, dylent -

- Ddangos gweithredoedd yr unigolion sy'n gysylltiedig â digwyddiad yn glir.
- Rhoi tystiolaeth o bwy yw'r trosedd wyr.

- Dangos golwg gyffredinol o'r lleoliad.
- Cael stamp dyddiad ac amser.
- Mesurir ansawdd delweddau yn erbyn Safon Wynebau CAST.

Mae pedair safon ddelweddau -

Categori	Uchder Person ar y Sgrin	Ansawdd Delweddau
Nodi	100%	Ansawdd delwedd a manylion digonol i adnabod unigolyn y tu hwnt i unrhyw amheuaeth resymol. Rhaid pasio prawf 'Wynebau' CAST.
Adnabod	50%	Gall gwylwyr ddweud â chryn dipyn o sierwydd pa un ai a yw unigolyn a ddangosir yn rhywun y maent wedi'i weld o'r blaen. Yr un gosodiad safon recordio a ddefnyddir ar gyfer Nodi.
Arsylwi	25%	Gellir gweld rhai manylion nodweddion yr unigolyn, megis dillad arbennig. Rhaid bod modd gwahaniaethu rhwng unigolion.
Canfod	10%	Ansawdd a maint delwedd digonol i alluogi arsylwr i ganfod pa un ai a oes unigolyn yn bresennol.

3. Safon Systemau

Y manylebau isod yw'r safon generig y mae'n rhaid ei bodloni. Bydd gan bob eiddo trwyddedig ofynion gwahanol ar gyfer TCC a chyn i unrhyw Ofyniad Gweithredol gael ei wneud. Ymgynghorir â Swyddog Lleihau Troseddau Heddlu Dyfed-Powys.

4. Camerâu

Ni fydd angen TCC ar bob eiddo trwyddedig fel amod o'u trwydded. Mae'r cyfrifoldeb ar gyfer amodau trwydded yn gorwedd gyda phob awdurdod lleol.

Bydd nifer y camerâu a'u lleoliad yn benodol ar gyfer y safle. Rhaid iddynt fodloni'r safonau a nodir yn y weithdrefn Gofyniad Gweithredol yn unol â BS.EN.50132.7.

Dylid defnyddio camerâu lliw lle bo'n bosibl, fodd bynnag, mae du a gwyn yn dderbyniol mewn rhai amgylchiadau.

Bydd camerâu'n gwarchod ardal allanol pob mynedfa/allanfa hyd radiws o 4 medr o'r drws hwnnw ac yn medru darparu delweddau safon adnabod o 50% o ran uchder unigolyn ar y sgrin.

Rhaid gosod camerâu lliw sy'n galluogi delweddau clir, dirwystr o bob unigolyn sy'n mynd i mewn i'r adeilad, neu sy'n gadael yr adeilad, ar bob drws sy'n caniatáu mynediad i'r cyhoedd. Bydd y camerâu hyn yn cael eu gosod y tu mewn i'r adeilad.

Rhaid bod y camerâu hyn yn medru cynnig delweddau safon adnabod CAST o **100%** o ran uchder unigolyn ar y sgrin.*(Faint o ofod y byddai ffigwr 1.7 medr o daldra yn ei lenwi yw uchder unigolyn ar y sgrin).*

Bydd pob camera mewnol ac unrhyw gamera allanol ychwanegol, megis gerddi cwrw ayyb, yn cael ei fesur o'r gofyniad gweithredol ar sail benodol o ran safleoedd a bydd y safon arsylwi'n **25%** o leiaf o ran uchder unigolyn ar y sgrin.

Bydd pob camera'n rhedeg ar 12 delwedd yr eiliad o leiaf.

Mae camerâu TCC yn debygol o ddioddef ymyrraeth a fandaliaeth. Dylid gosod amgaead gwrth-ymyrraeth cadarn ar gamerâu er mwyn atal gweithredoedd o'r fath.

Rhaid bod pob camera'n medru gweithredu'n llwyr mewn golau isel ac amodau golau amrywiol.

5. Monitorau

Rhaid darparu monitor lliw gyda'r system i wyllo delweddau byw neu rhai wedi'u recordio. Rhaid lleoli'r monitor lle nad oes modd i bersonél heb awdurdod ei weld.

Mae'n bosibl y cynghorir rhai adeiladau i osod monitor "cysur" yng nghyffiniau'r drws/drysau allanol sy'n rhoi mynediad i'r cyhoedd. Dylai'r monitor hwn ddangos delweddau a gynhrychir gan y camera sy'n cwmpasu'r drws dan sylw. **Ni ddylai** ddangos delweddau a gynhrychir gan gamera arall yn yr adeilad. Bydd cwsmeriaid sy'n mynd mewn i'r adeilad yn cael gwybod bod eu delweddau'n cael eu recordio gan system TCC, gan wella gwerth posibl y systemau o ran atal.

6. Recordio Delweddau

Un o'r prif resymau dros osod system TCC yw cynhyrchu tystiolaeth (gellir defnyddio'r dystiolaeth hon yn y Llys) yn unol â BS.8495. Gan hynny, rhaid recordio'r delweddau hyn.

Rhaid i ddelweddau gael eu recordio ar 4/D1 o leiaf.

Rhaid i ddelweddau gael eu recordio ar yriant caled recordydd digidol.

Rhaid bod pob camera'n medru gweithredu'n llawn ar sensitifrwydd o 0.2 lwcs (lliw) o leiaf.

Eglurder - 2 MP (700/800TVL) neu analog 720 x 576 o leiaf

Lens camera - iris awtomatig amrywffocal

7. Systemau Recordio Digidol

Rhaid bod gan y system gyfleuster amblecsu dyblyg neu uwch, i ganiatáu ar gyfer recordio delweddau a'u hailchwarae yr un pryd. Rhaid bod dim ymyrraeth o ran recordio yn ystod y broses ailchwarae.

Rhaid bod y delweddau sydd wedi'u recordio'n medru cael eu trosglwyddo i gyfryngau megis disg CD-R, DVDR neu gof bach USB. Rhaid "terfynu" neu "gau" y CD-R yn yr ysgrifennwr CD cyn tynnu'r ddisg allan, neu mae'n bosibl na fydd modd gweld y ffeil delweddau.

Bydd pob delwedd sy'n cael ei hallforio'n cael ei fformatio fel bod modd ei chwarae ar gyfrifiaduron safonol Windows neu Apple neu ei chefnogi â chwaraewr cyfryngau ar y cyfrwng recordio allanol.

Bydd pob system yn cynnwys cyfleuster llwybr archwilio.

Rhaid cynnwys y feddalwedd rhaglen sydd angen i lansio a gwylio delweddau sydd wedi'u recordio fel rhan o system weithredu Microsoft safonol neu ei osod pan mae'r data'n cael ei gopïo i'r deunydd hwnnw.

Rhaid mai H.264 neu MPEG4 yw'r safon gywasgu.

Rhaid peidio â chywasgu'r delweddau eglurder uchel yn drwm fel nad yw'r delweddau o safon isel wrth eu hailchwarae.

Rhaid bod unigolyn sydd wedi'i hyfforddi'n briodol ar gael i ailchwarae ac allforio recordiadau ar y cyfrwng storio symudadwy. Rhaid bod cyflenwad disgiau CDR / DVDR digonol ar gael ar y safle.

8. Ansawdd Delweddau

Rhaid gosod ansawdd delweddau wedi'u recordio i'r gofyniad gweithredol yn hytrach nag er mwyn lleihau'r gallu storio. Rhaid bod y system yn medru cynhyrchu delweddau i'r safon CAST.

Rhaid mai H.264 neu MPEG4 yw'r safon gywasgu. Rhaid peidio â chywasgu'r delweddau eglurder uchel yn drwm fel nad yw'r delweddau o safon isel wrth eu hailchwarae.

9. Cadw Delweddau

Rhaid bod y system yn medru recordio a chadw delweddau am gyfnod o **31** diwrnod cyn recordio drostynt.

10. Stamp Amser a Dyddiad

Rhaid i offer recordio digidol gofnodi gwybodaeth am ddyddiad ac amser fel rhan o'r ffeil delwedd. Rhaid bod y dyddiad/amser yn gywir.

11. Diogelwch Offer

Dylid lleoli'r offer monitro a recordio mewn ystafell ddiogel. Lle nad yw hyn yn ymarferol, dylid cadw'r offer recordio mewn cabinet diogel er mwyn atal mynediad heb awdurdod, ymyrryd â'r delweddau neu eu symud.

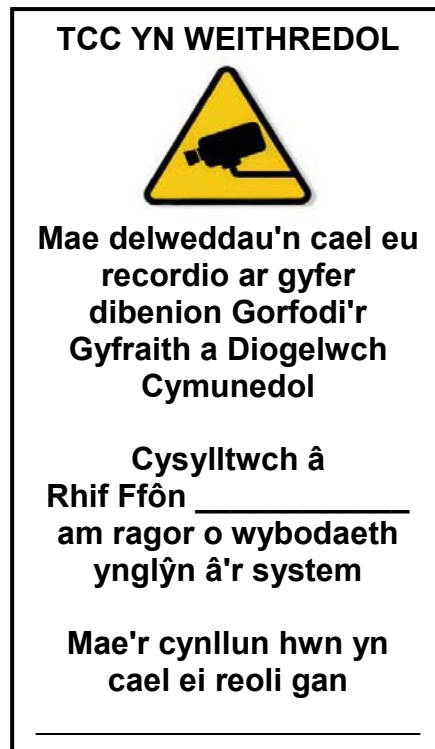
12. Arwyddion

Rhaid i bob system a osodir gynnwys arwyddion priodol.

Yn ôl Deddf Diogelu Data 1998, mae'n ofynnol gosod arwyddion yn yr ardal lle y defnyddir TCC.

Dylid gosod yr arwyddion yn agos i'r camerâu fel bod unrhyw un sydd gerllaw camera'n ymwybodol ei fod mewn ardal sy'n cael ei gwyllo. Mae'r Comisiynydd Diogelu Data'n cynghori y dylid gosod arwyddion maint A5 o leiaf, gyda geiriau sy'n nodi'r unigolyn neu'r sefydliad sy'n gyfrifol am y cynllun, diben y cynllun a phwy ddylid cysylltu â nhw mewn perthynas â chwynion ynghylch y cynllun.

Er enghraifft –

13. TCC a Deddf Diogelu Data 1998

Rhaid i holl agweddau'r system TCC gydymffurfio â Deddf Diogelu Data 1998 a rhaid cofrestru'r system â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ar www.ico.gov.uk. Mae'r Goruchwylydd Diogelu Data wedi cynhyrchu canllawiau mewn perthynas â sut y dylid dehongli'r Ddeddf, gan gynnwys cyngor ynghylch yr arwyddion gofynnol. Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â - www.dataprotection.gov.uk

14. Comisiynu

Rhaid profi'r system gyfan yn llawn, a'i chomisiynu ym mhresenoldeb cynrychiolydd y client. Diben y prawf hwn yw pennu pa un ai a yw'r camerâu'n cynnwys yr ardaloedd gofynnol, a pha un ai a ydynt yn medru darparu delweddau sydd o'r safonau gofynnol. Bydd angen tystysgrif dderbyniol wedi'i llofnodi er mwyn profi bod y gosodiad yn bodloni'r fanyleb a ddiffiniwyd.

15. Hyfforddiant/Rheoli Systemau

Fel rhan o'r weithdrefn gomisiynu, rhaid i'r gosodwr ddysgu'r client sut i ddefnyddio'r system a'i chynnal.

Rhaid i'r client benodi rheolydd data a fydd yn gyfrifol am weinyddu, gweithredu, cynnal a goruchwyllo'r system.

Rhaid i bob defnyddiwr dderbyn hyfforddiant llawn o ran gweithredu'r system a chael gwybod am eu cyfrifoldebau cyfreithiol cyffredinol.

Rhaid darparu cod ymarfer a chanllaw gweithredu i gwmpasu gweithdrefnau trin tystiolaeth, hyfforddiant staff, adrodd am ddiffygion a rheoli cynnal. Dylai'r adran reoli nodi'r unigolyn sy'n gyfrifol am y system a gwirio dyddiol.

16. Cymorth Rheoli/Gwasanaethu

Rhaid i'r system gael ei gwasanaethu'n rheolaidd gan weithredwyr cymwys i gynnal safon y delweddau sy'n cael eu recordio; rhaid i'r system fod yn "addas ar gyfer y diben". Dylid gwneud hyn bob 12 mis o leiaf, a dylid cadw cofnod o'r archwiliad, a fydd ar gael i'r Heddlu. Bydd cofnod yn cael ei gadw o bob nam. Bydd unrhyw nam yn cael ei "ddychwelyd i wasanaeth" o fewn 7 diwrnod.

Bydd angen cytundeb cynnal a chadw ar gyfer pob system a osodir.

17. Cyfrifoldebau Cyfreithiol

Mae'n bwysig cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data. Gall methu â gwneud hyn arwain at gamau gweithredu'n cael eu cymryd o dan y Ddeddf hon. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion Diogelu Data hefyd yn effeithio ar allu'r heddlu i ddefnyddio'r delweddau TCC i ymchwilio i drosedd, a gall rhwystro euogfarnu troseddwyr.

Yn ogystal, rhaid cofrestru'r system â'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Gweler y manylion isod:

www.dataprotection.gov.uk
data@dataprotection.gov.uk

Y Comisiynydd Gwybodaeth, Wycliffe House, Water Lane, Wilmslow, Swydd Gaerlleon. SK9 5AF

Ffôn: 01625 545700 Ffacs: 01625 524510

18. Rhestr Wirio Lleoliadau Camerâu

TCC – Lleoliadau Camerâu

Rhaid bod gan bob ardal drwyddedig deledu cylch cyfyng (TCC).

Mae lleoliad y camerâu llawn mor bwysig â sicrhau bod y system TCC sydd wedi'i gosod o safon uchel. Gwelwch yr ardaloedd pwynt gwirio a restrir isod ar gyfer lleoliadau camerâu -

Mynedfeydd/allanfeydd ac ardaloedd cyntedd	
Palmentydd y tu allan i fynedfeydd adeiladau	
Coridorau i gyfleusterau toiled	
Ardaloedd penodedig ar gyfer chwilio am gyffuriau mewn adeiladau	
Peiriannau Gwerthu/Peiriannau Gêm	
Ardaloedd gêm, h.y. byrddau pŵl	
Ardaloedd bar	
Ardaloedd coridor	
Ardaloedd cyhoeddus mewnol	
Meysydd parcio	
Gerddi cwrw/ardaloedd patio	
Swyddfeydd diogelwch (coffrau)	
Ystafelloedd storio	
Mynedfeydd i drigfannau	
Ardaloedd dosbarthu	

19. Rhestr Wirio Gosodiadau

Manylion Cwmni

	DO/YDY/OES	NA	SYLWADAU
Glynwyd wrth y Gofyniad Gweithredol.			
Cynhaliwyd a chyflawnwyd prawf Wynebau CAST ar bob mynedfa/allanfa cyhoeddus			
Cyflawnwyd 50%R ar gamerâu allanol			
Cyflawnwyd 100%R ar brif fynedfeydd/allanfeydd cyhoeddus			
Cyflawnwyd sbec camera mewnol ac unrhyw gamerâu allanol ychwanegol yn unol â'r G.G			
Cyflawnwyd y gyfradd ffrâm yn unol â'r sbec G.G			
Cyflawnwyd yr amser cadw, h.y. 31 diwrnod			
Glynwyd wrth y dull lawrlwytho (CDR/DVDR/Cofbin)			
Rhoddwyd / derbyniwyd hyfforddiant			
Gyriant caled systemau wedi'u lleoli'n ddiogel			

Arwyddion wedi'u gosod ar y safle mewn lleoliad clir			
---	--	--	--